

Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku

SYLABUS

(dla przedmiotu zajęć zbiorowych)

Autorzy opracowania: dr hab. Anna Chęćka;

Nazwa przedmiotu	Estetyka
Kierunek studiów	Dyrygentura
Specjalność	Dyrygentura symfoniczno-operowa
Poziom studiów	magisterskie
Tryb	stacjonarne
Jednostka prowadząca	Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki
Osoby realizujące	dr hab. Anna Chęćka;

efekty kształcenia - wiedza

- szczegółowa wiedza z zakresu estetyki muzycznej i związana z nią umiejętność wiązania kompetencji praktycznych profesjonalnego muzyka z refleksją metakrytyczną (K_W02)
- rozszerzona wiedza na temat piśmiennictwa dotyczącego zawodu artysty, w tym także wykonawstwa muzycznego i teoretycznych aspektów muzyki, połączona ze świadomością istnienia profesjonalnej aparatury pojęciowej i metarefleksji na temat sztuki (K_W02, K_W06)
- znajomość przeniesienia na grunt praktyki wykonawczej/na grunt refleksji z zakresu teorii muzyki wiedzy z dziedziny estetyki i metakrytyki dzieła muzycznego (K_W10)

efekty kształcenia - umiejętności

- umiejętność zastosowania pojęć i kategorii z zakresu estetyki muzycznej w swojej praktyce zawodowej, umiejętność formułowania problemów badawczych i samodzielnego ich rozwiązywania (K_U02)
- posiadanie umiejętności formułowania pisemnych i ustnych wypowiedzi zawierających sądy krytyczne na temat sztuki muzycznej z zastosowaniem narzędzi badawczych estetyki i filozofii sztuki (K_U06)

efekty kształcenia - kompetencje społeczne

- rozwinięcie postawy krytycznej wobec omawianych stanowisk, wypracowanie potrzeby doskonalenia własnego warsztatu badawczego dzięki czerpaniu z narzędzi badawczych estetyki i filozofii sztuki, potrzeba ciągłego poszukiwania powiązań między własną praktyką wykonawczą a dorobkiem z zakresu estetyki, między innymi w zakresie oceny zjawisk artystycznych i własnej działalności wykonawczej, wrażliwość na problemy społeczne poprzez świadomy odbiór sztuki współczesnej i rozumienie podejmowanych na jej gruncie kwestii etycznych, światopoglądowych i społecznych (K_K01, K_K02, K_K03, K_K06, K_K07)

założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu

Celem zajęć jest prezentacja wiodących stanowisk z dziedziny estetyki i filozofii muzyki oraz zachęta do zajęcia wobec nich postawy krytycznej. Zagadnienia muzyczne mają być przyczynkiem do refleksji ogólnohumanistycznej. Studenci uczą się postrzegać problemy takie jak znaczenie muzyczne, dyskurs muzyczny czy wartościowanie muzyki w kontekście innych sztuk, co nadaje zajęciom walor interdyscyplinarny.

Zajęcia obejmują następującą problematykę: Ontologia dzieła muzycznego i jego wykonania. Etyka muzyczna. Problem współistnienia wartości estetycznej i etycznej. Kwestia wartościowania muzyki. Znaczenie muzyki, znaczenia w muzyce. Kłopoty z opisem muzyki: dyskurs muzyczny a dyskurs o muzyce.

sposób realizacji

zajęcia stacjonarne

wymagania wstępne i dodatkowe

Zalecana jest znajomość estetyki i podstawowych kategorii estetycznych, takich jak piękno, przeżycie estetyczne, wartość estetyczna, postawa estetyczna, a także znajomość podstawowych pojęć i kategorii filozoficznych. Wiedza z zakresu historii sztuki i literatury ułatwia zgłębianie zagadnień tej dyscypliny. Znajomość języków obcych pozwala poznać bieżące piśmiennictwo i światowy dorobek estetyki muzycznej.

zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu

- równoległa lub uprzednia nauka języka obcego i translatorium tekstów naukowych

bibliografia podstawowa

1. Fubini Enrico, *Historia estetyki muzycznej*, Kraków 2002.
2. Gucałski Krzysztof, *Filozofia muzyki*, Kraków 2003.
3. Ingarden Roman, *Utwór muzyczny i sprawa jego tożsamości. Studia z estetyki*, t. 2, Warszawa 1966.
4. Scruton Roger, *Muzyka. Przewodnik po filozofii dla inteligentnych*, Warszawa 2002.
5. Stróżewski Władysław, *Czas piękna. Wokół piękna. Szkice z estetyki*, Kraków 2002.

bibliografia uzupełniająca

1. Barenboim Daniel, Said Edward W., *Paralele i paradoksy: rozmowy o muzyce i społeczeństwie*, przeł. Aleksander Laskowski, Warszawa 2008.
2. Berger Karol, *Strzała czasu i nadejście muzycznej nowoczesności*, „Zeszyty Literackie” 2003, nr 2.
3. Blacking John, *Muzyka, kultura i doświadczenie*, „Muzyka” 1997, nr 2.
4. Brelet Gisèle, *Muzyka i moralność (1968)* – fragmenty tekstu w tłumaczeniu prowadzącego zajęcia.
5. Chęćka-Gotkowicz Anna, *Dysonanse krytyki. O ocenie wykonania dzieła muzycznego*, Gdańsk 2008.
6. Dahlhaus Carl, *Idea muzyki absolutnej i inne studia*, „Res Facta” 1988, nr 5.
7. Jabłoński Maciej, *Muzyka jako znak. Wokół semiotyki muzyki Eero Tarastiego*, Poznań 1999.
8. Jabłoński Maciej, *O semiotyce muzyki Eero Tarastiego*, „Res Facta Nova” 1994, nr 1.
9. Jabłoński Maciej, *Przeciw muzykologii*, „De Musica” 2006, vol. XII, <http://free.art.pl/demusica>.
10. Pocię Bohdan, *O przestrzenności dzieła muzycznego*, „Muzyka” 1967, nr 1.
11. Scruton Roger, *The Aesthetics of Music*, Oxford 1999.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
1	zaliczenie	wykład	30	2.0

pedagog

dr hab. Anna Chęćka;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

Zajęcia zostaną podzielone na bloki tematyczne:

I. Ontologia dzieła muzycznego i jego wykonania. Roman Ingarden a recepcja jego rozprawy w kontekście muzyki najnowszej. Głosy w dyskusji: Zofia Lissa i Andrzej Pytlak. Roger Scruton, Peter Kivy, Nelson Goodman i Jerrold Levinson o sposobie istnienia dzieła muzycznego. Problem warstwowości i czasowości dzieła muzycznego w kontekście innych sztuk.

II. Etyka muzyczna – Damon, Pitagoras. Platońska wizja muzyki. Arystoteles – muzyka jako dyscyplina wolna i szlachetna. Czy muzyka może być symbolem porządku moralnego? Pascal Quignard, Gisèle Brelet, Vladimir Jankélévitch, Bernard Sève, Roger Scruton, Peter Kivy – próby odpowiedzi.

III. Wokół wartości i wartościownia muzyki. Wartości wykonania a wartości dzieła muzycznego. Jak słuchamy muzyki? Typologie odbiorców. Ocena a typ odbiorcy. Oceny oparte o przeżycia estetyczne niewłaściwe. Mieczysław Wallis – niemuzyczność. Wartościowanie muzyki – problem oceny i jej kryteriów. Zagadnienia metakrytyki dzieła muzycznego i jego wykonania.

IV. Krzysztof Gucałski: znaczenie muzyki, znaczenia w muzyce. Leonard B. Meyer. O emocji i znaczeniu w muzyce. Peter Kivy: kontur i konwencja w rozpoznawaniu ekspresywnych znaczeń muzyki. Eero Tarasti: semiotyka muzyczna. Czy możliwa jest hermeneutyka muzyczna?.

V. Kłopoty z opisem muzyki. Pomiędzy językiem emocji a muzykologicznym żargonem. Poszukiwania sposobów rzetelnego i zrozumiałego opisu doświadczenia muzyczności. Muzyka a literatura, muzyka w literaturze. Literackie opisy doświadczenia muzycznego a opisy muzykologiczne. Dyskurs o muzyce a dyskurs muzyczny. Czy w opisie muzyki jesteśmy skazani na metafory?

metody dydaktyczne

- wykład
- analiza tekstów
- dyskusja

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

Warunkiem zaliczenia jest czynny udział w pracy co najmniej jednej grupy badawczej skoncentrowanej wokół wybranego zagadnienia (np. problem znaczenia muzycznego) i prezentacja referatu podczas zajęć. Ponadto każdy z semestrów kończy się rozmową na tematy omówione w czasie zajęć. Studenci odpowiadają na trzy pytania (zakres zagadnień jest wcześniej podany do wiadomości), dodatkowo jest brana pod uwagę obecność na zajęciach i aktywność w dyskusji. Aby uzyskać ocenę bdb student zobowiązany jest do: przygotowania wystąpienia w ramach grupy badawczej i klarownej prezentacji też oraz umiejętności syntetycznego i krytycznego zreferowania wybranej problematyki, znajomości omawianej literatury, do sięgania po literaturę uzupełniającą i do jej krytycznej analizy, a także do własnych poszukiwań badawczych w obrębie omawianych zagadnień i do świadomego czerpania z innych dyscyplin humanistycznych, ocena dobra - udział w pracy grupy badawczej podczas zajęć i prezentacja referatu, odniesienie się do tematyki poruszanej na zajęciach i pełna znajomość omawianej literatury oraz przedstawionych w niej koncepcji i stanowisk, ocena dostateczna - udział w pracy grupy badawczej i prezentacja referatu podczas zajęć, znajomość przynajmniej 60 procent problematyki omawianej na zajęciach wraz z umiejętnością odniesienia się do analizowanej literatury.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ectś
2	egzamin	wykład	30	2.0
<p><u>pedagog</u> dr hab. Anna Chęćka;</p> <p><u>treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia</u> Kontynuacja problematyki podejmowanej w semestrze zimowym. Muzyka w refleksji estetycznej zostaje ukazana w kontekście innych sztuk, a także w dialogu ze zjawiskami współczesnej kultury i życia społecznego: I. Korespondencja sztuk na przykładzie Wszystkich poranków świata. Film a powieść. Problem filmowej adaptacji dzieła literackiego. Alain Corneau i Pascal Quignard o muzyce i niewyraźnym. Wokół twórczości Quignarda: Nienawiść do muzyki, Lekcja muzyki, Boutès. II. Cieleśno-zmysłowy aspekt doświadczania muzyki. Fenomenologia percepcji Merleau-Ponty'ego jako nowa filozofia widzenia: próba sformułowania nowej filozofii słuchania i słyszenia. III. Czas i przestrzeń muzyki. Koncepcja Rogera Scrutona. Doświadczenie czasu muzycznego a doświadczenie potocznej czasowości. Bergson, Accaoui, Sève. Problem narracyjności muzyki. Karol Berger: strzała czasu i nadejście muzycznej nowoczesności. IV. Muzyka w perspektywie egzystencjalnej i metafizycznej. Władysław Stróżewski, Gisèle Brelet, Vladimir Jankélévitch. Między dźwiękami a ciszą. Mitologiczne figury muzyków: Orfeusz, Odyseusz-współczesne interpretacje.</p> <p><u>metody dydaktyczne</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład • dyskusja • analiza tekstów <p><u>warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania</u> Warunkiem zaliczenia jest czynny udział w pracy co najmniej jednej grupy badawczej skoncentrowanej wokół wybranego zagadnienia (np. problem znaczenia muzycznego) i prezentacja referatu podczas zajęć. Ponadto każdy z semestrów kończy się rozmową na tematy omówione w czasie zajęć. Studenci odpowiadają na trzy pytania (zakres zagadnień jest wcześniej podany do wiadomości), dodatkowo jest brana pod uwagę obecność na zajęciach i aktywność w dyskusji. Aby uzyskać ocenę bdb student zobowiązany jest do: przygotowania wystąpienia w ramach grupy badawczej i klarownej prezentacji tez oraz umiejętności syntetycznego i krytycznego zreferowania wybranej problematyki, znajomości omawianej literatury, do sięgania po literaturę uzupełniającą i do jej krytycznej analizy, a także do własnych poszukiwań badawczych w obrębie omawianych zagadnień i do świadomego czerpania z innych dyscyplin humanistycznych, ocena dobra - udział w pracy grupy badawczej podczas zajęć i prezentacja referatu, odniesienie się do tematyki poruszanej na zajęciach i pełna znajomość omawianej literatury oraz przedstawionych w niej koncepcji i stanowisk, ocena dostateczna - udział w pracy grupy badawczej i prezentacja referatu podczas zajęć, znajomość przynajmniej 60 procent problematyki omawianej na zajęciach wraz z umiejętnością odniesienia się do analizowanej literatury.</p>				

Podpisy autorów: